

N:o 121.

Af herr G. A. Ahlstrand, om förläggande af ett landsarkiv till Umeå.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för uppförande å af stadsfullmäktige i Östersund erbjuden tomt af byggnader för ett landsarkiv äfvensom för byggnadernas inredning m. m. bevilja ett anslag af 210,000 kronor.

Behöfligheten af ett landsarkiv för Norrland synes till fullo framgå af den utredning, som åtföljer Kungl. Maj:ts förslag, och fullgoda skäl äro äfven där anförda för ett *snart* anordnande af ett norrländskt landsarkiv.

Däremot torde beträffande lämpligheten af landsarkivets förläggande till Östersund meningarna kunna vara delade. Det skäl, Kungl. Maj:t anført för valet af Östersund framför någon annan af Norrlands städer, är, fränsedt det af staden Östersund gjorda erbjudandet af en för ändamålet lämplig och med hänsyn till frihet från eldfara välbelägen tomt, Östersunds »jämförelsevis centrala läge inne i landet».

Att detta skäl för det fall, att det nya landsarkivområdet endast kommer att omfatta de fyra nordligaste länen, är ohållbart, ligger i så öppen dag, att någon bevisföring därom ej torde vara nödig. Landsarkivet skulle i detta fall komma att förläggas snart sagdt i ett yttersta hörn af området, så att t. ex. afståndet till dettas nordgräns blefve fågelvägen omkring sex gånger större än afståndet från landsarkivet till områdets sydgräns; och äfven i öster och väster räknadt blefve läget allt annat än centralt.

Men äfven om Gäfleborgs län kommer att ingå i landsarkivområdet, visar en blick på kartan, att Östersund ingalunda utgör någon central-

punkt däri. Då något i våra dagar betydelsefullt skäl att föredraga en ort inne i landet framför en kuststad icke torde förefinnas, synes mig därför valet af Östersund mindre lyckligt i hvilket fall som helst.

Den enda stad, som med hänsyn till läget kan göra anspråk på företräde, lär väl vara Umeå. Äfven från Gäfleborgs län ligger Umeå föga mindre aflägsset än Östersund, och i och med den nya kustbanans tillkomst minskas praktiskt sedt detta afstånd. Å andra sidan ligger Umeå i förhållande till »Öfre Norrland» så bekvämt som begäras kan, då skäligen hänsyn tages till den södra delen af Norrland.

Att Umeå äfven i andra hänseenden är minst lika lämpligt som Östersund är obestridligt. Det moderna Umeå är en stad med breda gator och esplanader, försedd med elektrisk belysning, vattenledning och goda eldsläckningsanstalter och har god tillgång på utmärkt välbelägna och, från alla synpunkter sedt, för en landsarkivbyggnad lämpliga tomter. Och intet tvifvel finnes därom att Umeå stadsfullmäktige äro villige att kostnadsfritt till staten upplåta sådan tomt, fullt jämförlig med den af Östersund erbjudna. Jag är viss om att, inom den allra närmaste tiden, ett beslut af stadsfullmäktige om dylikt erbjudande kommer att föreligga.

Jag vågar därför föreslå,

att Riksdagen, i händelse Kungl. Maj:ts förslag om beviljande af medel till byggnader för ett norrländskt landsarkiv vinner dess bifall, måtte besluta landsarkivets förläggande till Umeå, under förutsättning att Umeå stad kostnadsfritt därtill upplåter tomt jämnogod med af Östersunds stadsfullmäktige erbjuden sådan.

Stockholm den 26 januari 1907.

Albin Ahlstrand.